DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	24/6000-	10. september 2025

Tillegg nr 22 til tildelingsbrev med oppdrag om etablering av støttetjeneste for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming

Oppdrag nr:	2025-023
Oppdrag:	Etablering av støttetjeneste for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming i digitale læremidler, digitale læringsressurser og plattformer i skolen og barnehagen
Frist:	• KD forventer en beskrivelse av støttetjenesten og en plan for etablering innen 17. oktober 2025. KD vil tilstrebe å gi tilbakemelding innen 24. oktober. • Støttetjenesten skal være etablert 1.1.2026. Omfanget av tjenester skaleres opp gradvis etter etablering.
Mål:	4. Likeverdige barnehage- og opplæringstilbud
Finansiering: budsjettkap., post og prosjektnummer	Inntil 20 millioner til støttetjenesten i 2026 innenfor direktoratets ramme.

Bakgrunn for oppdraget:
Utdanningsdirektoratet har levert utredning om felles støttetjenester jf. oppdrag 2023-027 og leveranse med dato 13.12.2024, ref. 22/4907. Utredningens innhold har siden blitt drøftet i Samstyringsrådet for digitalisering i grunnopplæringen samt med Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet med underliggende tilsyn.

Hensikten med å opprette felles støttetjenester er å møte utfordringene kommuner, fylkeskommuner og private barnehage- og skoleeiere (heretter: eiere) har med å etterleve

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8119 Dep 0032 Oslo postmottak@kd.dep.no	Kirkeg. 18 www.kd.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 872 417 842	Avdeling for barnehage og grunnskole	Grethe Daal Berentzen 22 24 79 53

regelverket for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming ved anskaffelse og bruk av digitale læremidler, læringsressurser og plattformer (heretter: digitale løsninger). Digitale løsninger med KI vil i økende grad også måtte inkluderes i støttetjenestens vurderinger av de digitale løsningene.

Støttetjenestene skal bidra til at eiere lettere kan sikre at elevers personopplysninger behandles i tråd med personvernregelverket, herunder ikke havner på avveie og brukes kommersielt til profilering og målrettet reklame. Videre skal støttetjenestene bidra til at eiere lettere kan sikre at de digitale løsningene de skal benytte er universelt utformet og dermed styrke inkluderingen av alle barn og elever. Støttetjenestene skal også bidra til at eiere kan ha tilfredsstillende informasjonssikkerhet, blant annet gjennom veiledning og kompetansehevende tiltak i sektor.

Utredningen peker på at støttetjenestene bør (del-)vurdere digitale løsninger sentralt, slik at eierne kan bygge videre på sentraliserte vurderinger. Det er her den store samfunnsøkonomiske gevinsten i støttetjenestene ligger, siden parallelt arbeid i kommunene reduseres, samtidig som kvaliteten i vurderingene øker. Utredningen peker også på behovet i sektor for veiledning og rådgiving, og anbefaler at en modell som inneholder veiledning, rådgiving og sentraliserte delvurderinger etableres, grunnet det beste kost-nytte forholdet.

Beskrivelse av oppdraget:
KD ber Udir om å etablere en støttetjeneste for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming, jf. fristene satt innledningsvis. Oppdraget har flere delleveranser:

- Et forslag til styringsmodell som beskriver hvordan støttetjenesten bør organiseres, driftes, og hvilke aktører som skal bidra i ulike deler av prosessene som må skje i en støttetjeneste til hvilken tid og med hvilken ressursbruk, samt hvordan beslutninger om videre drift og utvikling bør tas. Beskrivelsen skal inneholde en overordnet risikovurdering. Beskrivelsen må være detaljert nok til at KD er i stand til å gi de nødvendige tilbakemeldingene for at punkt a-d under kan realiseres innen fristen. Det er spesielt viktig at beskrivelsen av hvordan kommunesektoren skal involveres er tilstrekkelig beskrevet og er diskutert med KS.
- Etter tilbakemelding på styringsmodell har Udir ansvaret for å etablere og starte drift og videreutvikling av støttetjenesten i henhold til besluttet styringsmodell.
- At støttetjenesten er etablert 1.1.2026 innebærer at:
    a) Organisering er besluttet og etablert
    b) Samarbeid, inkludert ansvars- og rollefordeling med Sikt, KS og kommunesektoren er avklart
    c) Finansiering er avklart
    d) Tentativ framdriftsplan for tjenesteleveranser er besluttet og gjort kjent

Støttetjenesten skal etableres med funksjonene veiledning, rådgiving, kompetanseheving og sentraliserte delvurderinger, for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming. De sentrale funksjonene er:

1. **Myndighetsfunksjoner lagt til Utdanningsdirektoratet:** Utarbeidelse av veiledningsmateriell og malverk knyttet til overordnet fortolkning av regelverket. Dette dreier seg om generell, skriftlig veiledning, herunder:
    - Veiledning om hvordan benytte de sentraliserte delvurderingene inn i en anskaffelsesprosess uten å bryte anskaffelsesregelverket.
    - Bidra inn i Sikt sitt arbeid med veiledning om hva eierne bør hensynta ved restvurderingene som gjøres lokalt, både generelt og ved den enkelte digitale løsningen.

2. **Tjenesteleveranser lagt til Sikt:** Sikt gjennomfører og publiserer de sentraliserte delvurderingene og ev. resultater av teknisk testing av digitale løsninger.
    - **Delvurderinger**: Vurdering av digitale løsninger i henhold til lovkravene medfører at eiere blant annet må gjennomføre personvernkonsekvensvurderinger og risiko- og sårbarhetsanalyser av løsningene, for å sikre at personvernet er ivaretatt. I tillegg må eiere kunne dokumentere at løsningene oppfyller kravene til universell utforming gjennom en tilgjengelighetserklæring. Støttetjenestens tjenesteleverandør skal gjennomføre sentraliserte delvurderinger av det som kan vurderes sentralt, anslagsvis ca. 80% innen personvern og informasjonssikkerhet, og tilnærmet 100% innen universell utforming. Eierne skal stå for de siste lokale delvurderingene som tar hensyn til lokale forhold og tilpasninger. Eierne har fremdeles ansvaret for at personvernet, informasjonssikkerheten og universell utforming er ivaretatt i løsningene de benytter.
    - **Veiledning om restvurderinger**: Sikt skal, i dialog med Utdanningsdirektoratet, utarbeide veiledningsmateriell om hvordan ta i bruk den enkelte delvurdering og hva Sikt har fanget opp at eiere må tenke på når de skal gjøre den lokale restvurderingen.

3. **Rådgivning:**
    - Rådgivning, herunder direkte kontakt, i forbindelse med lokale delvurderinger til den enkelte eier vil være en viktig del av støttetjenesten. Det må avklares i beskrivelsen hvem som skal stå for rådgivningen, og hvordan dette skal organiseres. Tjenesten konkretiseres gjennom etableringsfasen, etter dialog med KS.

Støttetjenestene vil måtte håndtere et etterslep av vurdering av læremidler i sektor. Utredningen peker på at det «må utarbeides nærmere kriterier for hvilke digitale læremidler og læringsressurser som skal vurderes, og hvordan disse skal prioriteres for å sikre likebehandling og hindre konkurransevridninger og samtidig sikre innovasjon og mangfold. Det må påses at digitale læremidler og læringsressurser av samme art og karakter vurderes samtidig, for å hindre konkurransevridning». Dette må hensyntas av støttetjenesten.

Samtidig er det identifisert arbeid i kommunal sektor som støttetjenesten antakelig kan dra nytte av. For eksempel har både Oslo og Bergen kommune omfattende kataloger over læremidler som de allerede har vurdert personvernet og informasjonssikkerheten til. KS har

gjennomført personvernkonsekvensvurderinger av Googles løsninger for skole, samt publisert veiledning for vurdering av løsninger med generativ kunstig intelligens i kontekst av opplæringsloven. KS er også i gang med vurderinger av Microsoft 365 i skolesammenheng.

Støttetjenestene skal i utgangspunktet rettes mot eiere av både private og offentlige skoler og barnehager. Situasjonen i skolen bør prioriteres fordi elevene som regel ikke kan velge bort å bruke digitale enheter og digitale læremidler, og fordi elevene ofte bruker digitale løsninger som behandler personopplysningene deres.

Føringer for hvordan oppdraget skal utføres:
Selv om universell utforming er det området som har behov for mer grunnlagsarbeid, blant annet gjennom standardiseringsarbeidet, er det viktig at det planlegges for hvordan universell utforming skal ivaretas i støttetjenesten allerede fra start.

Udir har hovedansvar for etablering og forvaltning av støttetjenesten, men arbeidet skal skje i tett samarbeid med Sikt. Udir vil ha myndighetsfunksjonen for tjenesten. Sikt skal ha en rolle som tjenesteleverandør med en forpliktende deltakelse og oppgaveløsning. I tillegg bør Statped kobles på i arbeidet med styringsmodellen, i forbindelse med vurderingen av hvordan støttetjenesten skal håndtere universell utforming som tema og om og hvordan Statped bør ha en rolle i de faglige vurderingene i støttetjenesten og rådgivningen.

Et suksesskriterium for en vellykket støttetjeneste er at arbeidet den utfører møter eieres behov. Kommunal sektor må derfor involveres på en hensiktsmessig måte, som sikrer tilstrekkelig tett forankring. Samstyringsstruktur for støttetjenesten etableres i tråd med kravene i digitaliseringsrundskrivet. Det allerede etablerte Samstyringsrådet mellom staten og KS for digitalisering i grunnopplæringen skal også bidra til å sikre samordning og involvering av kommunal sektor.

For at støttetjenesten skal anses etablert, må organiseringen, inkludert styringsmodell være besluttet, det skal være avklart med kommunesektoren hvilken rolle den skal ha, finansieringen skal være på plass, og det skal foreligge en fremdriftsplan for tjenesteleveranser og veiledning.

Det skal alltid redegjøres for økonomiske og administrative konsekvenser av oppdraget. Dersom det oppstår budsjettbehov som følge av oppdraget utover det som fremgår av dette oppdraget, skal KD varsles.

Rapportering etter gjennomført oppdrag:
Når direktoratet anser oppdraget som utført, sendes enten beskjed om at oppdrag er utført eller det som skal eventuelt skal leveres, til Postmottak@kd.dep.no med kopi til Etatsstyringsgruppen@kd.dep.no og Geir.Ottestad@kd.dep.no og Bjorn.Breivik@kd.dep.no innen frister som står øverst i brevet.

Med hilsen

Kjersti Flåten (e.f.)
ekspedisjonssjef

Grethe Daal Berentzen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen
Sikt Kunnskapssektorens tjenesteleverandør
Statped